

Manual II. C—a''', utbyggd till *a''''*

11. Violinprincipal 8'; 12. Salicional 8'; 13. Voix celeste 8'; 14. Gedackt 8';
15. Traversflöjt 4'; 16. Flautino 2'; 17. Oboe 8'.

Pedal. C—f

18. Principalbas 16'; 19. Subbas 16'; 20. Gedacktbas 16'; 21. Cello 8'; 22. Bombarde 16'.

Koppel m. m.

1. I/Ped. 2. II/Ped. 3. II/I. 4. 4'II/I 5. 16'II/I. 6. 4'I. 7. 4'II/Ped. Fritt inställbar pianopedal. 3 fasta komb. *Mf. Forte. Tutti.* 1 fri kombination. Register-svällare. Jalousisvällare för manual II.

Disposition till Maglehems kyrkoorgel.

Uppgjord av Musikdir. Axel Boberg. Orgeln byggd år 1928.

Manual I. C—g''', utbyggd till *g''''*

1. Borduna 16'; 2. Principal 8'; 3. Gamba 8'; 4. Flöjt 8'; 5. Oktava 4';
6. Rauschkvint; 7. Fagott = Oboe 8'.

Manual II. C—g''', utbyggd till *g''''*

8. Violinprincipal 8'; 9. Salicional 8'; 10. Voix celeste 8'; 11. Gedackt 8';
12. Flûte oktav. 4'.

Pedal. C—f

13. Kontrabas 16'; 14. Gedacktbas 16'; 15. Cello 8'.

Koppel m. m.

I/Ped. II/Ped. II/I. 4'II/I. 16'II/I. 4'I. 4'I/Ped. *Mf. Forte. Tutti.* En fri kombination. Automatisk pedalväxel. Jalousisvällare för hela orgeln.

Recensioner.

Axel Jonæ: Öva dig i gudaktighet. Seelig & C:o. 1: 75.

Med denna andaktsbok inaugurerar förf. en för vårt kyrkofolk helt ny form för uppbyggelseläsning. Hittillsvarande svenska andaktsböcker bära knappast med rätta detta namn — i det de samt och synnerligen blott varit predikningar i västficksformat, sammanträngda eller uttunnade predikstolstal. Denna andaktsbok är uppbyggd efter helt andra principer och med högre syftemål. Här gäller intet mindre än att förhjälpna nutidens kristna att öva sig i gudsfruktan. Sålunda ej blott att en flyktig stund, någon ledig kväll slå upp och läsa en enminuts-predikan, utan här vill förf. föra människan in i planmässig övning av det andliga »sinnet»; hjälpa henne att ställa in sig till livet och dess uppgifter på ett levande kristligt sätt. De kristna dygderna skola inläras och övas.

Föreliggande andaktsbok är byggd på moderna psykologiska rön, de där

synas vilja fastslå nödvändigheten av en andlig, moralisk-religiös träning av sinnelaget till de goda verk, som heta trons frukter, vilka sannerligen icke framväxa ur vad vi kalla »förtröstan».

Jonæ's andaktsbok erbjuder sig såsom en grundval för gudslivets uppbyggande, den ger en objektiv och auktoritativ plan för dettas övning. En naturlig blick på människan och livet avspeglar sig i förf:s utredning av olika själslägen och behov. Ex: En »söndag» talas om att »hoppas». Här beröres pessimism och optimism, enkelt men vist. Stycket övergår till »föresats», där läsaren tillsäger sig, vad han har att göra, huru han skall tänka o. s. v. Därefter följer en avdelning bibelord, avsedda för meditation.

Förf. säger i sitt ödmjuka förord följande tånkvärda ord: »Det, som vår tanke känner, blir i högre grad vår andliga skatt än det, som vår känsla känner, och vår innersta människa, viljan,

blir genom tänkandet på ett helt annat sätt påverkad». Man får livligt hoppas, att denna »enastående» bok måtte finna många vänner.

Elis Erlandsson.

Svenskt kyrkoliv i Finland. Årsbok 1929. Förbundet för svenskt församlingsarbete i Finland. 20 mark.

Denna årsbok utgör ett mellanting mellan Svenska kyrkans årsbok och de av stiftens utgivna julböckerna. De uppbyggliga betraktelserna och nekrologerna över döda präster och kyrkligt sinnade lekmän erinra om de senare. Skildringarna av och översikterna över det religiösa och kyrkliga livet i Finland samt i de skandinaviska grannländerna påminna om den förra. I fråga om översikterna, som beröra det kyrkliga arbetet inom Finlands svenska kyrka, har man all anledning att stanna inför den plats, som lämnats åt de liturgiska och kyrkomusikliga strävandena. En instruktiv och översiktlig uppsats om gravgårdarna äger tillämplighet på förhållandena i Sverige, liksom ock erfarenheter från vårt land tillgodogjorts av författaren. För läsare på denna sida Bottenhavet torde biskop Gummerus intresseväckande redogörelse för Åbo domkyrkas historia äga det största intresse, med tanke såväl på den avslutade restaureringen som ock på det stundande stora jubileet. Denna artikel illustreras av goda reproduktioner.

A. A.

Thomas Laub: Musik og Kirke (Gyldendalske Boghandel 1920), *Dansk Kirkesang* (W. Hansens Musikforlag 1918) samt *Ändelige Sange* (Borups Musikforlag 1925).

I marshäftet av denna tidskrift tager Palestrinakörens ledare mag. M. Wöldike till orda för att att fasta vårt lands kyrkomusikaliskt intresserades uppmärksamhet å den danska kyrkomusikens utan tvivel största namn i senaste tid Thomas Laub (1852—1927). Uppsatsen senteras av oss så mycket mera, som vi även i vårt land haft föregångsmän i samma riktning, vilka velat återbörda de gamla psalmmelodierna till deras ursprungliga rytmik. Jag behöver blott nämna K. S. V:s och Joh. Lindegrens koralböcker och den strid, som om dem förts. Att en avspänning f. n. råder i hithörande frågor, beror förnämligast därpå, att den nya koralboken av år 1921 anbefallts till bruk i församlingarna. Men koralfrågan blev härigenom ej slut-

giltigt löst. Reformvännerna ha ännu ej släppt sina krav, om än deras intressen numera huvudsakligen riktat sig åt andra håll. Det är med synnerlig glädje, vi taga del av Laubs historiska arbete Musik og Kirke, och vi följa med spänd uppmärksamhet hans hänvisningar till notexemplen i slutet av boken samt till de i Dansk Kirkesang angivna melodierna med deras sättningar. Även är det intressant att se, huru han i den sista samlingen Ändelige Sange så väl lyckats komponera nya melodier i den gamla kyrkomusikens anda. Man förstår, att det ligger ett helt livs studium av klassiska förebilder bakom dessa sättningar, av vilka somliga äro riktiga pärlor. Här är ej blott teknik och genialitet utan även kyrklig stilkänsla. Nu några ord om det huvudsakliga innehållet i Musik og Kirke.

Inledningsvis anger Laub den objektiva grunden för en kyrkomusikalisk restaurering att oberoende av tillfälliga moderiktningar återgå till kyrkosångens klassiska tider för att därur hämta den livsförnyelse, som kyrkans sång behöver. Den historiska betraktelse, som sedan följer, skall visa, att kyrkomusikens anda, huru olika den än för övrigt manifesterat sig, alltid är densamma, likasom »bäckens vatten alltid har samma smak som dess källa».

Den äldsta sången i den kristna kyrkan, som vi bruka kalla den gregorianska, hade framför allt till uppgift att tjäna de heliga textorden, som helt bestämde sångens rytm. Ur denna enstämmiga växelsång uppstod det diatoniska systemet, som gav upphov till kyrkotonarterna, vilka träffande karakteriseras. Ett inträngande i denna gregorianska sång, som bäst vinnes genom ett studium av melodierna själva, ådagalägger, att den är den ideella liturgiska sången. Intet försök till liturgisk förnyelse kan gå förbi den. I n:o 206 av Dansk Kirkesang har ock författaren lämpat nattvardsliturgien till gammalkyrkliga motiv, där andan tydligen röjes. Samma förhållande är med litanien i Ändelige Sange. Det kan ju i sammanhang härmed sättas i fråga, om ej ett studium av de gregorianska melodier, som även i Danmark behöllo sig ända in i reformationstiden, skulle kunna likasom hos oss ge upphov till en rikare förnyelse av den liturgiska sången till det danska gudstjänstlivets fromma. Men de historiska förutsättningarna där torde i viss mån vara annorlunda än hos oss.

Med kristendomens utbredning mot norden följde ock den gregorianska sången, som även blev modersskötet för de gamla folkvisorna. Dessas ord och toner vittna om en hög kultur och hava tydligen uppstått i de högre samhällslagren, varifrån de sedan trängde ned till allmogen. Författaren betecknar dessa gamla melodier på dansk grund såsom det bästa, som hans land någonsin åstadkommit på tonernas område. En närmare undersökning ger vid handen, att dessa gamla folkvisor voro uppbyggda efter samma tonsystem som kyrkans gamla sång, ofta med omkväden, på sätt och vis motsvarande körens svar till försångaren. Skillnaden visar sig i rytmen, som ansluter sig till versmättet i stället för kyrkosångarens fria prosarytm, samt i bortfallandet av dennas koloraturer, vilka ej lämpa sig för visans berättande karaktär.

Därefter ingår förf. på den flerstämiga sångens uppkomst i England och Nederländerna och kommer så till Palestrina, vars kyrkomusik bildar höjdpunkten. Det är den tematiskt-polyfona konsten, som nu firar sina triumfer. Författaren ingår närmare på dissonansens behandling, tonarterna, kromatiken, slutformlerna, rytmen, de olika huvudformerna, vilka belysas med talrika exempel. Ingen musik har haft en sådan himmelsk klang som Palestrinas och hans tidsälders, men den romerska kyrkan hade ej inom den liturgiska ramen givit plats åt församlingens sång.

Samtidigt med den nederländska-italienska konstsångens blomstrig upptodo tvenne utomkyrkliga musikarter: den italienska madrigalen och den tyska folkvisan. Likasom den gamla altar-sången fingo även dessa former betydelse för den evangeliska församlingssångens utgestaltning under Luther och hans efterföljare. Hänvisningar göras nu till Dansk Kirkesång, som uppftar flera sättningar av Joh. Walther, M. Prætorius, M. Vulpius, J. Eccard, B. Gesius m. fl. Dessa exempel med åtföljande förklaringar utgöra ej minst bokens starka sida. Man behöver en vägledare med Laubs djupa lärdom för att ej frestas att lättvindigt taga del av denna miniatyrkonst. Ofta sammanfalla artikelförfattarens förut gjorda iakttagelser med Laubs påpekanden, men han känner sig mycket tacksam för nya skönhetsvärden, som han i följd av Laubs ingående kändedom först nu fått sikte på.

Efter att ha påpekat åtskilliga melodier från reformationsårhundradet i Danmark, vilka voro besläktade med de

tyska — båda syskon av samma moder, fornkyrkans sång — övergår författaren till 1600-talets kyrkomusik och de nya strömningar, som därunder träda fram, vilka peka hän mot den moderna musikuppfattningen. Schütz' och Keisers betydelse för Bachs tondiktning får en utförlig framställning, likaså ges en jämförande karakteristik av Bach och Händel. Man kan ej annat än vara enig med författaren om att dessa musikens heroer ur strängt liturgisk synpunkt ej hava den betydelse för gudstjänsten, som man ofta menat. »Att glädja sig åt konsten, t. o. m. den ädlaste, är nu icke vår uppgift vid gudstjänsten», säger författaren med all rätt. Händel skrev ju ej heller sina oratorier för kyrkan utan för konsertsalen, och Bach var naturligtvis bunden i sin tids liturgiska krav att med sina kantater med deras recitativ och arior giva gudstjänsten en konstnärlig utsmyckning. Men vilja vi nu ej upptaga en Bach-kantat som integrerande del i det liturgiska skemat, trots dess stränga de-tempore-karaktär, äro dock hans körkoraler omistliga för körens sång vid gudstjänsten, likasom ock den orgelstil, som han med Pachelbel, Böhm och Buxtehude såsom föregångare utvecklat i sina preludier. Förf. ger ock antydningar härom.

1700-talet betecknade en nedgångstid även för den danska kyrkomusiken. Kingos melodier, som äro påverkade av sällskaps- och dansvisan, Pontoppidans psalmbok, där pietistiska sånger fått plats, Breitendichs, Schiørrings och på 1800-talet Zincks, Weyses och Berggreens koralböcker, där så småningom den stela, rytmlösa koralen ohöjlt träder fram, utställas för kritisk granskning. Så uppträder Grundtvig, en av de största psalmdiktare, som levat. Hans utpräg-lade historiska sinne hade bort lära dem, som tonsatte hans psalmer, att åt dessa giva melodier, som voro burna av den ande, som uppfyllde fornkyrkans, medeltids- och reformationskyrkans sång. Så skedde dock ej. Man betjänade sig av den danska romansens form och teknik vid avfattandet av de nya sångerna. Det romansartade hade bort ersättas av något bättre. Författaren är därvid inne på sitt reformkrav, att kyrkosången skall restaureras genom *en förnyelse i den gamla andan*. Härvid vinnes en »enhet av på samma gång folklig som kyrklig menighetssång».

Den svenska kyrkosången skulle säkert vinna på att större uppmärksamhet ägnades åt vad vi lära känna i Laubs musikhäften, som åtfölja hans historiska

framställning. Walthers tonsättningar, som äro bättre än sitt rykte, förekomma knappast hos oss. Schütz är ock ännu, åtminstone i sina smärre sättningar, väl litet representerad. Ett urval ur den danska kyrkans, ej minst Laubs egna tonsättningar skulle säkert för vårt eget vidkommande vara värt att företa.

F. M. Allard.

O. Larsson: *Kyrkoideal och Frikyrkomödl*, Studier i kyrkoliv och praktisk teologi. En kritisk undersökning till Sv. Missionsförbundets 50-årsjubileum. II. Seelig & C:o, Stockholm. I distr. 2:—.

Kyrkoherde O. Larsson har sammanställt några uppsatser, bildande en kritisk undersökning över Sv. Missionsförbundet, till en andra del av sin förra året utgivna studie, vilken väckte betydlig uppmärksamhet, särskilt i den frikyrkliga pressen. I denna andra del har förf. haft anledning att ingående syssla med de liturgiska problem, som för närvarande äro under debatt inom de frikyrkliga kretsarna i vårt land. Ur många synpunkter äro de av författaren gjorda påpekandena om strävanden och strömningar inom det största av våra frikyrkosamfund synnerligen intressanta och värda att noteras såsom tidstypiska tecken. I en av uppsatserna i det sista häftet har förf. gjort den av Missionsförbundet år 1928 utkomna liturgiska handledningen till föremål för en ingående granskning. Det är, synes det oss, väl värt att observeras, att Missionsförbundet, nu ett halvt sekel gammalt, hunnit så långt på kyrkobilidningens väg, att ett behov av agendariskt fixerade formulär för församlingsgudstjänster och kasuella handlingar föreligger, låt vara, att formulären ännu äga blott förslags karaktär. Ett nytt bevis för satsen: »Ande utan form är död». Av förf:s undersökning framgår ock med önskvärd tydlighet, att i de formulär, där man ej behöft taga hänsyn till redan föreliggande sed inom församlingarna och där man alltså kunnat frimodigare ansluta till kyrkliga eller andra förebilder, är kompositionen betydligt starkare än i de övriga. Dopformuläret visar tydligt de stridiga uppfattningar inom förbundet, som man nödgats taga hänsyn till, medan däremot vigselformuläret är på ett helt annat sätt fullgånget. I detta senare har exempelvis verbotim upptagits kyrkohandbokens inledningssallokution. Från bröllops- och begravningsformulären finnas anförda ett par böner, av värdig enkelhet och innerlighet. Kyrkoherde Larssons till för-

men onödigt polemiska framställning är förtjänt av uppmärksamhet ej minst på grund av de aktuella spörsmål, som där upptagas till behandling.

A. A.

R. v. Liliencron: *Chorordnung für die Sonn- und Festtage des evangelischen Kirchenjahres*, Nytryck med förord av H. J. Moser. Mark 2:50. H. v. Euken: *Musikalischer Teil zu Liliencrons Chorordnung*, II, 2:a uppl. Partitur: Mk. 8:—. Bärenreiter-Verlag, Kassel.

Liliencrons Chorordnung, första gången av trycket utgiven år 1900, utgör ett av förkrigstidens märkligaste inlägg i debatten om utgestaltandet av gudstjänstlivet på evangelisk botten i Tyskland. I avseende på texten går Liliencron fram efter en linje, som måste betecknas som varsamhet emot den gammalkyrkliga traditionen, musikaliskt bygger han vidare på Schöberlein. I regel bevarar han den romerska mänsans Introitus; samma konservatism utmärker hans perikopval för epistel och evangelium.

Samtidigt med Liliencrons Chorordnung föreligger från samma förlag även v. Eukens *Musikalischer Teil*. Man har begynt med andra delen, omfattande tiden från söndag Septuagesima till annandag pingst. De övriga delarna skola snart följa. Det föreliggande bandet innehåller originalsättningar och bearbetningar av Joh. Seb. Bach, Phil. Em. Bach, Gallus, Dressler, v. Euken, M. Frank, Gesius, Isaac, Krüger, Orlando di Lasso, Palestrina, Praetorius, Schein o. a. i allmänhet i sättningar, som icke ställa alltför stora krav på körerna.

A. A.

Vesper. Den kyrkliga aftonbönen, sammanställd av G. Mollis-Mellberg. Kompositionsarbetet utfört av Sune Carlsson. Fazers Musikhandel, Helsingfors. 12 fmk.

För den, som i likhet med anmämlaren icke är inne i de samtida kyrkliga och liturgiska förhållandena i Finland, verkar detta lilla häfte en smula förbryllande. I förordet meddelas nämligen om arbetets uppkomst såsom ett led i de pågående kyrkomusikaliska strävandena i Finland, varvid ock berättas, att under en diskussion rörande ett »livligare utnyttjande av vespergudstjänstprogrammen» dessa böra principiellt bygga på gregoriansk, d. v. s. historisk grund. Vidare meddelas av utgivarna, att de med hänsyn till den gregorianska sången såsom historisk grund

för arbetet velat tillgodogöra sig det gamla utan att dock låta sig bindas av en utpräglad stil. Efter detta förord blir man en smula konfunderad av att finna den gregorianska sången representerad av den av vår sista vesperalekommitté lancerade nya melodien till inledningsversen *Deus in adjutorium* samt av *Nunc-Dimittis*-antifonen *Salva nos*, båda meddelade i modern fyrtakt. I fråga om själva vesperns uppbyggnad har man följt en grundtanke, som nära ansluter sig till completoriets, och som psalm har också dess mest utmärkande psalm: den 91 i psaltaren, upptagits. Denna psalm har emellertid icke apertats till någon av de gamla psalmtonerna utan är helt genomkomponerad för växelsång mellan liturg och kör i folkvisemässigt veka tonfall. Gången av vespern ansluter sig i övrigt till den från 1914 års *Vesperale* hos oss kända, med församlingssång, textläsning, körsång, predikan, *Magnificat* (vartill brukas ej bibeltexten utan den finska varianten av sv. psb. 57:3), *Nunc Dimittis*, i form av Lutherpsalmen. Så får jag nu med fröjd och frid — med *Salva nos* som antifon. *Vespern* är helt enkelt en ny art av den från Tyskland härstammande »Festgottesdienst»-vespern, såsom sådan säkerligen mycket gripande, då tillräckligt skolade och välövade krafter utföra den. Det vill också synas, som om utgivarna snarast tänkt sig denna »vesper»-form såsom en övergångsform. I förordet nämna de, att man ej velat låta sig bindas av en utpräglad stil, »som om också törhända i en framtid vida mer utnyttjad, i detta nu skulle förefalla vårt kyrkfolk främmande.» Man torde ha all anledning att hälsa detta arbete med tillfredsställelse, såsom ett steg till inträngande i den gamla reformationstidstraditionen av de från medeltidskyrkan övertagna tiderna, denna tradition, som förvisso också i Finlands evangeliska kyrka avsatt rika frukter i musikaliska handskrifter, som bida tiden för att på nytt dragas fram i ljuset och skapa andakt och bära tillbedjan.

A. A.

N. L. Sagnér: Vid juletid och för fäderneslandet. Fyra sånger för blandad kör. Eget förlag. Askeröd. Pris 1:50.

Kompositören till detta lilla sånghäfte har tidigare gjort sig känd genom några högtidssånger, intagna bland »Lunds Domkyrkas Körsånger» under n:r 30, 33, 54, 66 samt 73, 74 o. 75, vilka tre sistnämnda utgivits i ett särskilt häfte: »Tre körsånger». (Sydsvenska Bok- och Musikförlaget, Lund). Av

dessa förtjänstfullt skrivna sånger (de flesta till texter av Edv. Evers) torde långfredagssången »Var tyst, o värld» (n:r 54) vara den, som lämnar det djupa intrycket och utmärker sig genom sin stämningsfullhet.

Det under förra året utkomna häftet »Vid juletid» innehåller två julesånger, »Den heliga natten» (C. D. af Wirsén), »Ära», trettondedagssången »Rösten i öknen» (G. H. Mellin) samt en fosterländsk sång »Gud bevara dig, land» (G. Ydström). Av dessa må särskilt framhållas »Den heliga natten», en liten fin inspirerad sång, som torde kunna bli ett tacksamt nummer vid kyrkokonserter; till gudstjänstbruk kan den möjligen vara omtvistad på grund av textens karaktär. Däremot bör »Rösten i öknen» kunna bli en god och välbehövlig tillökning till repertoiren på trettondedagen, särskilt för de körer, som rygga tillbaka för stort stämomfång och svårigheter i övrigt.

I likhet med mångt och mycket, som under det senaste århundradet komponerats för kyrkokörerna, visa de omnämnda sångerna släktskap med manskvartetten och profansången för blandad kör, fast de även röja en strävan efter fördjupning. Även om man har ett annat ideal: en i strängare mening kyrklig stil, måste man dock medgiva, att sådana kvartettartade körer alltjämt ha sin uppgift att fylla, inte minst för de kyrkobesökare, som ännu ej hunnit smälta »kontrapunkten», samt att denna »kyrkliga kvartettstil», då den är som bäst, är i god mening populär.

A. R—k.

Svenska skolkvartetten, III, utgiven av David Vikander, Abr. Lundquists förlag.

Det tilltagande intresset för blandad körsång har gjort, att bristen på lämplig litteratur för denna konstart allt mer och mer framträtt. Visserligen har ju under årens lopp enstaka sånger och samlingar utgivits, tävlingar utlysts, m. m., men det oaktat blir skörden ganska mager för den, som söker lätt-sjungna och samtidigt körmässigt komponerade sånger.

Vad som mycket bidragit till förflackning av stilen hos den blandade körsången har utan tvivel varit manskvartettsången. Dels har den — genom dilettantkomponister — ofta stått på gränsen till det banala och ibland varit ett fördärv för den sunda smaken, dels har genom transponering av manskör-sånger till blandad kör den karakteris-

tiska »blandade» stilen försvunnit. Manskören har ju i förhållande till den blandade kören ett obetydligt omfång och måste således få en viss begränsning i kompositionsbyggnaden.

Om de nuvarande sångerna för blandad kör äro mindre intressanta, så är det desto mera glädjande, när en sängsamling utkommit, som verkligen kan anses vara både gedigen och användbar. Det är Del III av Svenska skolkvartetten, redigerad av David Vikander. Denna tredje del skiljer sig på ett alldeles särskilt sätt från sina »äldre syskon», delarna I o. II. Manskörarrangemang äro sällsynta, den blandade körens säregna klanger och uttrycksmöjligheter äro i stället samvetsgrant utnyttjade. Av kyrkliga hymner äro inte mindre än 27 st. medtagna — »pärlorna» ur den vokala kyrkomusiken ifrån Palestrina till våra dagar. — Således kan en kyrkokör, som finner Hymnarium och Musica Sacra allt för vittomfattande och dyrbara, mycket väl använda sig av denna samling. De kyrkliga högtiderna äro nämligen alla ihågkomna. Bland de nyare kyrkliga alstren bör särskilt framhållas Vikanders snillrika arr. av »Världens frälsare kom här», den underbara melodien från 300-talet. Utan att den gamla kyrkostilen rubbats, har här åstadkommit något, som står på höjden av kunnande och inspiration.

De 31 folkvisearr:n äro alla, som sig bör, präglade av en viss polyfoni och röja i allt arrangörens varma intresse och begåvning för uppgiften. Men så har också David Vikander, i Dalarnes skogar och berg, fått sin musa stämd i en folkton, som sjunger både kraftigt och vekt. Hans folkvisearr. verka på något sätt *äktsvenska*. (Detta kan även sägas om Ivar Widéens arr.)

Den idealiska samlingen, som utgives från Abr. Lundquists förlag, kom-

mer säkerligen att emottagas med jubel av vårt lands växande skara körsångare både i kyrka och annorstädes samt i hög grad bidra till att öka intresset för en av de äldsta och ädlaste konstformerna — den blandade kören.

Gösta Lundborg.

Ilmari Hannikainen: Vårt hemvist, Op. 18:2. 5 *Andliga sånger*: Op. 29. *Elias Kyander: Stilla är kvällen, Såsom ljusets klara stråle*, Op. 9:1, 2. Fazers Musikhandel, Helsingfors.

Hannikainen har ett stadgat anseende såsom kompositör av religiös musik för solöröst. Han har en otvetydig förmåga av att gripa en religiös stämning, särskilt när den är innerligt betnad, och finner naturliga om och under stundom något sentimentala tonfall att kläda den ofta mycket enkla texten i. De sista av hans kompositioner jäva icke omdömet. I de bästa av dessa, såsom i Färdemannens psalm, kan han komma den med folkvisan beslätade koralen mycket nära. Hans gamla vänner i Sverige komma förvisso att med begärlighet mottaga de nya alstren av Hannikainens musa.

Ett åtminstone för anmälaren nytt kompositörsnamn är Hannikainens landsman Kyander, som likaledes uppträder inom den religiöst färgade solosångens tacksamma område. Behovet av nyheter och omväxling är ju här stort nog. Kyander visar sig äga en rik melodisk uppfinningsförmåga och säkert sinne för det deklamatoriskt riktiga. Ett drag av vemod bor i hans diktning. De här nämnda kompositionerna, den första en julsång, ge emellertid alltför litet för att skapa en bild av hans förmåga och hans konstnärlighet, ehuru de dock låta en motse fortsättningen av hans alstring med förhoppningar.

A. A.

Meddelanden.

Nästa nummer av denna Tidskrift utkommer såsom dubbelnummer för juli—augusti månader den 1 augusti.

60 år fyller den 30 juni musikdirektör Adolf Andrén, organist vid Örebro Olaus Petri församling.

Val. Till organist och kantor i Norrköpings Norra församling har valts musikdirektör G. Eriksson, Norrköping, till domkyrkoorganist i Gustavi domkyrkoförsamling, Göteborg, musikdirek-

tör H. Asplöf, Göteborg. Till kantor i Oscars förs. i Stockholm har utsetts musiskdir. C. O. Othzén. Till kantorer vid förenade tjänster ha valts; i Hjärtum Anna Andersson, Horred; i Oviken R. Westman, Drömme; i Bjuråker D. Wängdahl, Norrbo; i Dalskog E. Edqvist, Bäckskog; i S. Hestra E. Lundqvist, Tännö; i Lilla Malma K. A. Hallinder, Helgum.

Ny matrikel över samtliga kyrko- och piporglar inom Sveriges stift och Stockholms stad planeras av domkyrko-